

Андрій Медведів¹, Мирон Федоришин²

¹Міннесотський державний університет, США

²Національний університет "Львівська політехніка"

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ УКРАЇНО-АНГЛО-ЯПОНСЬКОГО РОЗМОВНИКА

© Андрій Медведів, Мирон Федоришин, 2002

Розмовник складається з п'яти груп розмовних тем, а саме: **ДЕЩО ПРО СЕБЕ; МІЙ ПОБУТ; НАШІ КУЛЬТУРНІ РОЗВАГИ; МИ ХОЧЕМО ПОДОРОЖУВАТИ; У МІСТІ**. Загалом у розмовнику 32 розмовних сюжети. Українські та англійські речення записуються у лівій колонці сторінки, японські речення та їхня транскрипція українськими літерами - у правій. Розмовним темам передує стислий опис фонетичних, лексичних та граматичних особливостей японської мови, таблиці **КАТАКАНА** та **ХІРАГАНА**, а також короткий огляд розвитку японських ієрогліфів. Завершується розмовник кількома реченнями про Японію та її столицю Токіо.

The phrase book consist of five groups of colloquial themes: **A LITTLE ABOUT MYSELF; MY MODE OF LIFE; OUR CULTURAL RELAXATION; WE WANT TO TRAVEL; IN A NEW CITY**. The book contains 32 topics in all. There are 15 to 25 questions and answers in every topic. Ukrainian and English sentences are placed in the left column of the page, Japanese sentences and their transliterations in Ukrainian letters are arranged in the right column of the page. A concise description of phonetic, lexical and grammar features of the Japanese language precedes conversational themes. Tables of **KATAKANA** and **HIRAGANA** are listed. The author briefly considers origin and development of graphic structure of characters. The phrase-book is completed by a short description of Japan and its capital Tokyo.

У зв'язку з розширенням економічних та культурних контактів між Україною та Японією і практично повною відсутністю навчальних посібників з японської мови пропонується до публікації україно-англо-японський розмовник. Цей розмовник є, здається, першою спробою познайомити українського читача з основами японського розмовного стилю. Він призначений для тих, хто починає вперше вивчати японську мову, або збирається відвідати цю країну.

Основною частиною розмовника є п'ять груп побутових тем, що охоплюють найважливіші аспекти життя людей.

Зазначені групи розмовних тем розташовані у такій послідовності: "Дещо про себе", "Мій побут", "Наші культурні розваги", "Ми хочемо подорожувати", "У місті". У кожній групі 5-8 тем, а загалом їх 32. Кожна тема складається з питань та відповідей у кількості від 15 до 25. У лівій колонці сторінки записується речення українською мовою. Під ним наводиться переклад англійською мовою. У правій колонці сторінки друкується той самий текст японською мовою (ієрогліфами та знаками японського алфавіту), а під ним його читання в українській транскрипції. Кожна тема супроводжується словником та граматичними примітками. Всі діалоги подані переважно в стилі ввічливого розмовного мовлення.

Крім сюжетів на побутові теми розмовник містить короткий опис фонетики, лексики та граматики японської мови. Дуже стисло розглядається структура японського речення, особливості порядку слів у ньому, утворення різних граматичних моделей.

Окремий розділ присвячений японській писемності, зокрема таблиці знаків японського алфавіту ГОДЗЮОН у двох її різновидах КАТАКАНІ та ХІРАГАНІ з транскрипцією РОМАДЗІ, а також ієрогліфам та їх графічним елементам. Відзначається, що ієрогліфи – це письмові знаки, які відображають не окремі звуки, а цілі поняття, і цим вони відрізняються від літер у інших мовах. Складаються ієрогліфи з рисок або графічних елементів. Хоч кількість рисок невелика (всього 9), проте число можливих комбінацій з рисок (від 1 до 17) величезне, тому кількість вживаних на письмі ієрогліфів обмежена постановою кабінету міністрів Японії числом 1945. Таблиця ієрогліфічних ключів допомагає знаходити значення ієрогліфів у відповідних словниках. В таблиці 214 ключів.

На нашу думку, для запам'ятання значення ієрогліфів, а також як вони читаються і пишуться, важливо знати, що означають складові елементи ієрогліфів і який зв'язок між графічною формою ієрогліфів та їх змістом. Тому в додатку ми наводимо кілька прикладів найперших значень деяких найпростіших ієрогліфів, їх поступовий розвиток і комбінування та одноразову зміну їх смислу. Крім того розглядається перехід від зображення конкретних об'єктів, таких як місяць, сонце, дерево, кінь, птах, до зображення більш абстрактних понять, таких як країна, держава, назви місяців року та днів тижня і т.д. Тут важливо зрозуміти хід думок та логіку стародавніх китайців під час складного процесу абстрагування. З цією метою в додатку наводиться перелік кількох десятків ієрогліфів у розвитку їх графічної структури і відповідних значень. Перелік включає 17 піктографів, 5 простих ідеографів, 3 складних ідеографа, 2 фонетика-ідеографа. Додаток містить кілька десятків прикладів спрощених ієрогліфів і їх елементів.

В цій же заключній частині розмовника кілька слів про Японію та її столицю Токіо, про адміністративний поділ Японії та її національні свята, про таблицю японського та європейського літочислення.

Особливостями розмовника є: він не потребує попередніх знань з японської мови, розмовні теми є загальновідомі і тому легкі для сприймання, англійський варіант перекладу розмовних тем сприяє глибшому розумінню оригіналу українською мовою, граматичні примітки і словник до кожної теми полегшують запам'ятання лексичних одиниць та граматичних явищ, скорочений опис розвитку ієрогліфів допомагає кращому їх засвоєнню.

Оригінальні ілюстрації надають розмовнику притаманний Японії національний колорит.

Розмовник дає можливість оволодіти зразками японського усного мовлення та одержати навички вести бесіду на найбільш важливі побутові теми.

1. *Japanese for Busy People. New unique approach to effective daily communication in Japanese.* Kodansha International. Tokyo-New York-London, 1984.
2. *Kawashima, Terry. Japanese. Phrasebook.* Dictionary Crown Publishers, New York, 1992.
3. *Krouskey I. Učebnice Japonstiny.* Praha, 1972.
4. *Naganuma N. Naganuma's Practical Japanese. Basic Course.* Tokyo, 1959.
5. *Walsh L. Read Japanese today.* Tokyo, 1982